

**PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 20-22 listopada 2023 r.
w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rąbinie**

Jednostka kontrolowana: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Rąbinie

Adres: 78-331 Rąbino 29A,

Podmiot prowadzący: Wójt Gminy Rąbino

Kontrolę przeprowadzili:

- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,
- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 15/2023 z dnia 6 listopada 2023 r. Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

Akta kontroli str. 1-2 i 20-21

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań gminy określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne).

STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie jest od 1 marca 2019 r. Pani Dorota Socik.

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Wójt Gminy Rąbino.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Kierownika Ośrodka.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr XII/54/95 Rady Gminy w Rąbinie z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Statut Ośrodka przyjęto Uchwałą Nr LX/314/2023 Rady Gminy w Rąbinie z dnia 10 sierpnia 2023 r. w sprawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzono Zarządzeniem Nr 3/2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie z dnia 28 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie. Dokument został zatwierdzony, zgodnie z § 8 ust. 1 Statutu, Zarządzeniem Nr 17/2012 Wójta Gminy Rąbino z dnia 21 maja 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie. Ostatnich zmian w Regulaminie dokonano Zarządzeniem Nr 2/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie z dnia 4 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Ośrodek posiada własną instrukcję kancelaryjną wprowadzoną Zarządzeniem Nr 2/2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt. Wszelkie zmiany w zakresie powyższego dokumentu zatwierdzane są przez Dyrektora Archiwum Państwowego w Koszalinie (ostatnie pismo z dnia 29 maja 2023 r.).

Akta kontroli str. 22-61

Kierownik i jeden z pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie posiadają upoważnienia Wójta Gminy Rąbino (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych.

Akta kontroli str. 62-66

II. STAN ZATRUDNIENIA I KWALIFIKACJE OSÓB ZATRUDNIONYCH

W Ośrodku zatrudnionych jest 9 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 2 pracowników socjalnych.

Gmina Rąbino liczy 3.380 mieszkańców. Liczba rodzin objętych w 2022 r. pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie wynosiła 101 (285 osób w rodzinach) - zgodnie ze Sprawozdaniem MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych w naturze i usługach. Pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono 102 rodzinom (286 osób w rodzinach), a wyłącznie w postaci pracy socjalnej - 5 rodzinom (11 osób w rodzinach).

Ośrodek w dniach kontroli spełniał warunek art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tysięcy mieszkańców. Nie spełniono jednak warunku, określonego w art. 110 ust. 12 ustawy - *Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych*. Jak wynika z wyjaśnień Kierownika jednostki - wielokrotnie ogłaszano nabór na stanowisko trzeciego pracownika

socjalnego, jednak brak było zainteresowania pracą poza większymi ośrodkami miejskimi lub zgłaszające się osoby nie posiadały niezbędnych kwalifikacji.

Akta kontroli str. 70, 154-168

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoby kierujące jednostkami pomocy społecznej powinny posiadać wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej. Z przedstawionych podczas kontroli dokumentów oraz zestawienia pracowników wynika, iż Kierownik oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

W kontrolowanym okresie pracownicy GOPS w Rąbinie podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in: „Bezpieczeństwo osobiste Pracownika Socjalnego podczas wykonywania czynności zawodowych” (uczestniczyło 2 pracowników socjalnych), „Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej z dnia 28 2023 r. – kluczowe zmiany” (1 pracownik), „Projekt socjalny” (1 pracownik), „Superwizja w pracy socjalnej” (2 pracowników socjalnych).

Akta kontroli str. 70-72

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych w dniu kontroli było wyższe od wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W GOPS Rąbino dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem do końca każdego miesiąca.

Akta kontroli str. 70-71

Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie mieści się w budynku, którego właścicielem jest Urząd Gminy Rąbino. Ośrodek nieodpłatnie użytkuje 7 pomieszczeń biurowych: jedno (wraz z aneksem socjalnym) na parterze budynku oraz 6 na I piętrze (łączna powierzchnia użytkowa 183,82 m²). Dodatkowo GOPS zajmuje jedno pomieszczenie (ok. 10m²) w piwnicy, wykorzystywane jako archiwum. Część budynku (II piętro) zajmuje Centrum Usług Wspólnych w Rąbinie, które posiada umowę powierzenia obiektu.

GOPS w Rąbinie wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Ośrodek pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej. Kompleksową obsługę informatyczną Ośrodka sprawuje informatyczna firma zewnętrzna w ramach umowy zlecenie.

Przyznane świadczenia wypłacane są w Punkcie Kasowym Pomorskiego Banku Spółdzielczego w Rąbinie na podstawie przygotowanych list wypłat lub przekazywane na konta osobiste. Terminy wypłat świadczeń wskazane są w treści decyzji przyznających pomoc (26-27 dzień każdego miesiąca). Ponadto ustalony jest termin wypłat świadczeń, który prezentowany jest na tablicy ogłoszeń w budynku GOPS oraz w banku.

Ośrodek nie dysponuje samochodem służbowym. W celu dotarcia do odległych środowisk podopiecznych pracownicy socjalni korzystają ze środków transportu publicznego lub samochodu służbowego Urzędu Gminy.

III. OGÓLNE ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY

Rada Gminy Rąbino podjęła następujące uchwały:

- Nr XXIV/115/2020 z dnia 28 października 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Akt został zmieniony Uchwałą XXXV/192/2021 z dnia 12 października 2021 r.;
- Nr III/15/2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia;
- Nr XXXVIII/180/02 z dnia 26 kwietnia 2002 r. w sprawie zasad zwrotu zasiłku celowego oraz wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu;
- Nr III/16/2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 – uchwałą opublikowano wraz z rozstrzygnięciem nadzorczym Nr P-1.4131.92.2019.AB Wojewody Zachodniopomorskiego;
- Nr LV/291/2023 z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w przedmiocie przyjęcia podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- Nr LXII/324/2023 z dnia 30 października 2023 r. w sprawie przyjęcia podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2014-2028.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Zgodnie z art. 16 b ust 1 ustawy o pomocy społecznej gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych.

Rada Gminy Rąbino podjęła Uchwałą Nr XXVII/112/2017 z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rąbino na lata 2017-2021. Kolejna, opracowana w 2023 roku treść Strategii, ze względu na braki merytoryczne nie została pozytywnie zaopiniowana, a Rozstrzygnięciem nadzorczym Nr P-1.4131.312.2023.KD Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 7 września 2023 r.

stwierdzono nieważność omawianej uchwały. Akt został przekazany do ponownego opracowania. W dniach kontroli prowadzone były konsultacje z podmiotami ekonomii społecznej w przedmiocie realizacji usług społecznych na terenie Gminy Rąbino, po których zaplanowano ponowne sporządzenie *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rąbino*.

Akta kontroli str. 170-177

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

GOPS w Rąbinie corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ostatnią, za rok 2022, sporządzono i przekazano Radzie Gminy Rąbino w dniu 28 kwietnia 2022 r. Ocenę zasobów pomocy społecznej za rok 2021 przygotowano oraz przekazano Radzie Gminy Rąbino w dniu 29 kwietnia 2022 r.

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Obowiązek sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego określa art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2002 r., poz. 591 ze zm.) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej pieniężnych, w naturze i usługach MRiPS-03 Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie. Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

GOPS w Rąbinie sporządza corocznie *Sprawozdanie „Informacja z wykonania budżetu gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie*. Ostatnie, za rok 2022, przekazano do Urzędu Gminy Rąbino dnia 28 lutego 2023 r.

IV. PRYZNAWANIE ŚWIADCZEŃ ORAZ SPOSÓB ORGANIZOWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Pomocy w formie zasiłku stałego w 2022 r. udzielono 19 osobom, w tym 16 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych, wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 125.630 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 18.2189.165-23

Decyzja Nr 15/44/08

Decyzja Nr 16.2189.174-22

Decyzja Nr 41.1654.25-22

Decyzja Nr 9/53/08

Decyzja Nr 32/10/08

Osoby, którym przyznano świadczenie, spełniają warunki art. 37 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy. Wydawane decyzje administracyjne zawierają elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2022 r. ogółem z dożywiania skorzystały 153 osoby z terenu funkcjonowania GOPS w Rąbinie. Łączny koszt programu to 87.500,00 zł.

Główną formą wsparcia była pomoc w postaci świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności - skorzystało z nich ogółem 91 osób na łączną kwotę 37.047,00 zł. Udzielano także pomocy w formie posiłków – skorzystały z nich 62 osoby (w tym 17 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej oraz 45 uczniów szkół). Koszt zrealizowanych w 2022 r. posiłków wyniósł ogółem 50.453,00 zł.

Posiłki dla osób z terenu objętego działaniem GOPS w Rąbinie realizowane były w 2 placówkach Gminy Rąbino (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rąbinie, Szkoła Podstawowa w Nielepie) oraz 8 placówkach sąsiednich gmin (Świdwin, Połczyn Zdrój, Złocieniec, Białogard, Sławoborze, Szczecinek). Dyrektorzy placówek odpowiedzialni są za organizację wydawania posiłków oraz monitorowanie ich jakości.

Dzieci i młodzież ucząca się w innych szkołach poza terenem gminy, wymagająca pomocy w tym zakresie, korzysta z żywienia zorganizowanego w szkole, do której uczęszcza. Po zakończeniu miesiąca GOPS rozlicza się z organizatorem żywienia na podstawie przedłożonych faktur lub not obciążeniowych.

WZPS-3.431.7.17.2023.ML

W uzasadnionych przypadkach potrzebującym rodzinom udziela się pomocy w postaci świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr 68.1436.195-23

Decyzja Nr 67.1436.80-23

Decyzja Nr 66.1436.273-22

Decyzja Nr 83.1722.114-22

Decyzja Nr 87.1722.121-23

Decyzja Nr 3.2029.127-22

Decyzja Nr 26.2018.135-22

Decyzja Nr 39.1508.154-22

Decyzja Nr 41.1508.299-22

Decyzja Nr 46.1508.223-23

Decyzja Nr 48.1940.193-22

Decyzja Nr 50.1940.295-22

Decyzja Nr 52.1940.52-23

Decyzja Nr 54.1940.128-23

Świadczenie niepieniężne - posiłki

Decyzja Nr 90.1835.38-22

Decyzja Nr 95.1835.245-22

Decyzja Nr 5.2182.111-22

Decyzja Nr 133.1647.15-23

Decyzja Nr 134.1647.16-23

Decyzja Nr 137.1647.177-23

Decyzja Nr 138.1647.178-23

Decyzja Nr 139.1647.179-23

Decyzja Nr 5.2189.57-23

Decyzja Nr 78.1478.21-23

Warunki uczestnictwa w Programie określone zostały w przepisach Uchwały NR 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Gminy Rąbino przyjęła Uchwałę Nr III/16/2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (uchwałę opublikowano wraz z rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Zachodniopomorskiego Nr P-1.4131.92.2019.AB), Uchwałę Nr LV/291/2023 z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w przedmiocie przyjęcia podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwałę Nr LXII/324/2023 z dnia 30 października 2023 r. w sprawie przyjęcia podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2014-2028. Uregulowano tymi aktami zasady oraz kryteria dochodowe

uprawniające do uzyskania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach omawianego Programu.

Nie przyjęto natomiast uchwały dot. programu osłonowego w zakresie dożywiania, umożliwiającej udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w formie posiłku na wniosek dyrektora szkoły. Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r.* ustalono jednak, że w kontrolowanym okresie nie udzielono takiej pomocy.

Osoby, którym przyznano świadczenia, spełniały warunki uczestnictwa w programie „Posiłek w szkole i w domu”. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja była kompletna. Wnioski oznaczono datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, poprawnie ustalano w nich sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wydawane decyzje administracyjne zawierają elementy, określone w art. 107 Kpa.

Akta kontroli str. 112-148

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były w 2022 r. głównie z powodu bezrobocia (dla 31 osób z 36 ogółem przyznanych). Łącznie wydatkowano kwotę 59.083 zł (całość w ramach dotacji celowej).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 4.2237.99-23
Decyzja Nr 30.1375.111-23
Decyzja Nr 31.1375.196-23
Decyzja Nr 4.1578.92-22
Decyzja Nr 5.1578.107-23
Decyzja Nr 43.1508.112-23
Decyzja Nr 44.1508.151-23
Decyzja Nr 45.1508.222-23
Decyzja Nr 30.558.13-23
Decyzja Nr 31.558.108-23
Decyzja Nr 53.1940.127-23
Decyzja Nr 55.1940.190-23

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem. Gmina Rąbino nie skorzystało z możliwości podwyższenia minimalnych kwot zasiłku okresowego w drodze uchwały. Art. 147 ust. 7 w związku z art. 38 ustawy o pomocy społecznej określa, że gminy otrzymują dotację celową na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe w wysokości minimalnego zasiłku okresowego w wysokości 50% różnicy

miedzy kryterium dochodowym a dochodem osoby samotnie gospodarującej względnie rodziny.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy. Wydawane decyzje administracyjne zawierają elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomocą w formie zasiłku celowego objęto w 2022 r. 41 osób, w tym 1 osobie przyznano zasiłek celowy specjalny. Ogólnie na tę formę pomocy wydatkowano kwotę 39.547 zł, w tym na zasiłki celowe specjalne 200 zł. Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia i dojazdu na leczenie, zakupu leków, opału oraz inne cele bytowe.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 2.2253.161-23

Decyzja Nr 2.2250.141-23

Decyzja Nr 1.242.176-23

Decyzja Nr 128.746.175-23

Decyzja Nr 14.1524.84-22

Zdarzenie losowe

Decyzja Nr 1.2254.164-23

Decyzja Nr 91.281.309-22

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 39 ust. 1 i 2, art. 40 ust. 1 i 3 oraz art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych. Wnioski o przyznanie omawianych zasiłków oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, poprawnie ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty. Wydawane decyzje administracyjne zawierają elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto w 2022 r. 9 osób i poniesiono koszty pobytu w wysokości 280.937 zł.

W kontrolowanym okresie w wyniku konieczności zapewnienia całodobowej opieki i pielęgnacji do DPS-ów skierowano: w 2022 r. - 4 osoby. Nikomu nie odmówiono pomocy w tej formie. Ponadto w 2023 r. w DPS umieszczono 3 mieszkańców Rąbina. W dniach kontroli w domach pomocy społecznej przebywało 10 mieszkańców Gminy Rąbino.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 1.272.217.2022

Decyzja Nr 2/218/08

Decyzja Nr 3/249/08

Decyzja Nr 5/109/08

Decyzja Nr 6/117/08

Decyzja Nr 5.1862.23.2022

Decyzja Nr 6/24/08

Decyzja Nr 7/144/08

Decyzja Nr 4/138/08

Decyzja Nr 5/116/08

Decyzja Nr 19/148/08

Decyzja Nr 21/122/08

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy).

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Na terenie Gminy nie funkcjonuje środowiskowy dom samopomocy. W celu realizacji zadania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi Gmina Rąbino zawarła z Gminą Sławoborze Porozumienie z dnia 3 stycznia 2019 r. w sprawie zasad kierowania i świadczenia usług mieszkańcom Gminy Rąbino przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Sławoborzu. Gmina Rąbino powierzyła, a Gmina Sławoborze przyjęła do realizacji zadanie publiczne, polegające na objęciu mieszkańców Gminy Rąbino opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy Sławoborzu.

Porozumienie zawarto na czas nieokreślony. W 2022 roku z usług ŚDS Sławoborze korzystało 5 mieszkańców Gminy Rąbino. W okresie kontroli z usług w Środowiskowym Domu Samopomocy w Sławoborzu korzystało 3 mieszkańców Gminy Rąbino. Są nieodpłatnie dowożeni na zajęcia transportem Urzędu Gminy.

Akta kontroli str. 95 i 107-108

7. Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 4.853.340-22

Decyzja Nr 5.853.144-23

Decyzja Nr 17.1545.339-22

Decyzja Nr 18.1545.143-23

Decyzja Nr 14.2144.341-22

Decyzja Nr 16.2144.145-23

Decyzja Nr 3.1533.342-22

Decyzja Nr 4.1533.146-23

Usługi opiekuńcze sprawują na terenie Gminy Rąbino opiekunowie (w 2022 r. - 3 osoby, w 2023 r. - 2 osoby) zatrudnieni w ramach umowy zlecenie.

W 2022 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 9 osób, zrealizowano 1.502 godzin usług. Koszt realizacji ww. świadczeń wyniósł 36.183 zł. GOPS w Rąbinie w dniach kontroli pomocą w formie usług opiekuńczych obejmował 5 podopiecznych - starszych lub chorych, wymagających pomocy.

Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi.

Zakres usług, zgodny z zapotrzebowaniem i stanem zdrowia strony, określony jest w treści decyzji przyznającej pomoc oraz wywiadzie środowiskowym. W treści decyzji wskazuje się ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych, a także informacje o odpłatności za usługi.

W miesięcznych kartach *Ewidencjonowanie czasu wykonywania umowy zlecenie*, a także *Kartach pracy opiekunki* znajduje się potwierdzenie realizacji przyznanych usług. Zawierają dane podopiecznego, opiekuna oraz wyszczególnienie daty usługi, zakresu godzinowego, liczby godzin, a także podpis podopiecznego.

W aktach podopiecznego znajduje się informacja lekarza o stanie zdrowia osoby ubiegającej się o pomoc w formie usług opiekuńczych oraz o konieczności pomocy innych osób w związku ze stanem zdrowia, ponadto, w razie potrzeby, dodatkowa, niezbędna dokumentacja medyczna.

Warunki sprawowania usług opiekuńczych w Gminie Rąbino reguluje Nr XXIV/115/2020 z dnia 28 października 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Akt został zmieniony Uchwałą XXXV/192/2021 z dnia 12 października 2021 r.

WZPS-3.431.7.17.2023.ML

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, jak również do prowadzonej w tych sprawach dokumentacji.

Akta kontroli str. 149 i 178-196

8. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2022 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminie Rąbino skorzystało 5 osób (łącznie koszt świadczenia tych usług wyniósł 37.300).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia omawianej pomocy na podstawie:

Decyzja Nr 16.1838.187-22

Decyzja Nr 22.2187.210-23

Decyzja Nr 23.2187.211-23

Decyzja Nr 19.1950.212-22

Osoby, którym przyznano pomoc w tej formie, spełniają warunki art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych z dnia 22 września 2005 r. (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.) niezbędne do przyznania ww. usług. Do akt sprawy dołączono dokumentację medyczną, potwierdzającą uprawnienia do korzystania z omawianych usług – zaświadczenia i opinie lekarza specjalisty z zakresu psychiatrii, orzeczenia o niepełnosprawności oraz inne informacje. W aktach sprawy znajduje się informacja o korzystaniu z pomocy w ramach systemu zdrowia lub edukacji, uczestnictwie w turnusach rehabilitacyjnych, a także o korzystaniu przez rodziny w ramach własnych środków z usług i poradnictwa specjalistycznego.

Zakres usług wskazany jest w treści decyzji administracyjnej, przyznającej świadczenie. Realizacja usług potwierdzana jest, w zależności od przyznanych usług, miesięcznymi kartami: „Karta pracy fizjoterapeuty”, „Karta usprawniania pacjenta”, „Realizacja zajęć integracji sensorycznej”. W dokumentach tych wyszczególnia się daty usług, rodzaj wykonywanych czynności, oraz podpis podopiecznego lub jego opiekuna.

W celu realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi GOPS w Rąbinie zatrudnia w ramach umów cywilno-prawnych specjalistów z zakresu: logopedii, pedagogiki, oligofrenopedagogiki, terapii integracji sensorycznej, technik masażysta. Osoby te posiadają niezbędne wykształcenie i doświadczenie zawodowe do świadczenia usług przyznanych w kontrolowanym okresie przez GOPS w Rąbinie.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, jak również do prowadzonej w tych sprawach dokumentacji.

Akta kontroli str. 149-153 i 197-201

9. Schronienie

Gmina Rąbino nie prowadzi na swoim terenie schroniska, ogrzewalni ani noclegowni. W celu realizacji tego zadania Ośrodek współpracuje z takimi instytucjami na terenie innych gmin, zawierając z nimi stosowne umowy lub porozumienia.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia schronienia na podstawie:

Decyzja Nr 29/87/2023

Osoba, której udzielono pomocy w formie schronienia, spełniała warunki art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 48 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania ww. pomocy. Z klientem umieszczonym w schronisku dla osób bezdomnych zawarto kontrakt socjalny.

Zgodnie z art. 48a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej *wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach*. Natomiast art. 48a ust. 11 c stanowi, iż *gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania*.

GOPS w Rąbinie dokonał w dniu 23 marca 2023 r. zgłoszenia do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego miejsc w schroniskach dla bezdomnych.

Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w Uchwale Nr III/15/2018 Rady Gminy Rąbino z dnia 28 grudnia 2018 r. *w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia*.

Na terenie Gminy Rąbino jest Oddział Domu Miłosierdzia Bożego w Koszalinie (pod adresem Rola 23), który nieodpłatnie przyjmuje również ewentualne osoby bezdomne z terenu gminy Rąbino. W nagłych przypadkach osoby mogą zostać umieszczone w Powiatowym Centrum Kryzysowym w Krzecku lub zabezpieczone w pałacu w Rąbinie, gdzie w gotowości jest 1 pokój z dostępem do kuchni i łazienki. Co roku pracownicy socjalni GOPS w Rąbinie wraz z dzielnicowym z rejonu dokonują kontroli miejsc, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne, tj. ogródki działkowe, stacja PKP. Odwiedzają ponadto Dom Miłosierdzia Bożego w celu sprawdzenia ilości przebywających tam osób bezdomnych. W gminie Rąbino corocznie w kontrolę miejsc, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne, są zaangażowani sołtysi. Informują pracowników GOPS o osobach przebywających na ich terenie oraz o osobach starszych, samotnych, zagrożonych w czasie zimy.

Akta kontroli str. 94-95 i 98-106

10. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej postanowieniem sądu. Udzielenie świadczenia w tej postaci nie wymaga przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W 2022 r. wypłacano wynagrodzenie za sprawowanie opieki 9 osobom na łączną kwotę 12.280 zł. Sprawdzono dokumentację 2 z nich. W aktach spraw zgromadzono niezbędną dokumentację: wnioski, postanowienia sądu o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji świadczenia.

11. Mieszkania treningowe lub wspomagane

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a od 1 listopada 2023 r., zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej - mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

WZPS-3.431.7.17.2023.ML

Na terenie Gminy Rąbino nie utworzono i nie zapewniono miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych, a przed 1 listopada 2023 r. – w mieszkaniach chronionych.

Jak wynika z pisemnej informacji Kierownika Ośrodka: *Gmina planuje utworzenie mieszkań wspomaganych - w tym celu odbyły się rozmowy z Urzędem Marszałkowskim w Szczecinie. Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego byli w Gminie w celu rozeznania lokali jakimi dysponuje Gmina oraz zostały przesłane drogą mailową metraże oglądanych lokali.*

Zadanie określone w art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej w okresie kontrolowanym, a także do czasu sporządzenia niniejszego protokołu, nie było zatem przez Gminę realizowane. Każdy organ administracji jest zobowiązany do wykonywania zadań, jakie spoczywają na nim z mocy ustawy.

Akta kontroli str. 96

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

Rodziny z terenu Gminy Rąbino pozostawały 2022 roku w trudniej sytuacji życiowej i korzystały z pomocy Ośrodka głównie z powodu ubóstwa (58 rodzin), bezrobocia (55 rodzin), niepełnosprawności (38 rodzin) oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby (25 rodzin).

Zgodnie z danymi zawartymi w Sprawozdaniu rocznym z udzielonych świadczeń pomocy społecznej w roku 2022 pracą socjalną objęto 102 rodziny (286 osób w rodzinach), w tym 5 rodzin (11 osób) wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

W kontrolowanym okresie, w wyniku pracy socjalnej oraz współpracy z innymi instytucjami (m.in. Powiatowym Urzędem Pracy, Urzędem Gminy, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności, ZUS, organizacjami pozarządowymi i innymi), osiągnięto szereg efektów w zakresie poprawy funkcjonowania klientów Ośrodka, m.in.:

- 7 osób wystąpiło do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, 6 osób uzyskało stopień niepełnosprawności,
- 10 osób zarejestrowało się w PUP,
- 4 osoby znalazły stałe zatrudnienie,
- 3 osoby podjęły się wykonywania prac społecznie użytecznych, 3 osoby uzyskały świadczenia emerytalno-rentowe,
- 6 osób wzięło udział w „Szkole dla rodziców”,
- 2 osoby ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy,
- 5 osób podjęło i ukończyło stacjonarne leczenie odwykowe,
- 7 osób regularnie uczestniczy w spotkaniach z certyfikowanym terapeutą uzależnień,
- w 2022 r. zakwalifikowano 11 dzieci do bezpłatnego wypoczynku letniego, a w 2023 r. - 8 dzieci,
- 3 osoby otrzymały opał na okres zimowy.

Pracownicy socjalni dokumentują pracę socjalną poprzez przeprowadzanie i opisywanie wywiadów środowiskowych, a także zawieranie z podopiecznymi kontraktów socjalnych. W razie konieczności, sporządzają notatki służbowe z wizyt w środowiskach rodzinnych. Proponowane świadczenia pieniężne lub niepieniężne opisywane są (wraz z uzasadnieniem) w wywiadach środowiskowych i w przygotowywanych decyzjach administracyjnych.

Pracownicy socjalni pracują w godzinach od 7:15 do 15:15. Wyjazdy w teren są uzgadniane między pracownikami, uzależnione od potrzeb rodziny ubiegającej się o pomoc, potrzebującej pilnej pomocy. W Ośrodku pozostaje do dyspozycji klienta jeden pracownik socjalny. W wyjątkowych sytuacjach, gdy konieczny jest wyjazd wszystkich pracowników socjalnych, pozostają oni w kontakcie telefonicznym (telefon służbowy) do dyspozycji klienta.

Praca socjalna polega na podejmowaniu szeregu działań w zakresie poprawy funkcjonowania klientów Ośrodka m.in. przez porady socjalne. Porady dotyczą przede wszystkim: prowadzenia gospodarstwa domowego i racjonalnego gospodarowania zasobami pieniężnymi, utrzymywania czystości, higieny osobistej, utrzymania trzeźwości, podejmowania leczenia od uzależnień, realizowania terapii podtrzymującej, organizowania opieki medycznej, środowiskowej, pomocy w kompletowaniu dokumentacji potrzebnej do uzyskania stopnia niepełnosprawności, pomoc w pisaniu wniosków i odwołań, pomoc w sporządzaniu wniosków o uzyskanie dofinansowania z PCPR, pomoc w pisaniu wniosków do ZUS i KRUS w celu uzyskania świadczenia dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, pomoc w uzyskaniu emerytur, organizowanie pomocy sąsiedzkiej. Pracownicy socjalni podejmują również działania w zakresie: typowania osób do udzielenia pomocy w formie opału pozyskiwanego z zasobów gminy, motywowanie do spotkań ze specjalistami (psychologiem, terapeutą uzależnień - umawianie wizyt), organizowanie wypoczynku dla dzieci z terenu Gminy, wydawanie skierowań do odbioru produktów żywnościowych w ramach programu POPŻ.

Gmina Rąbino korzysta z żywności w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020”. W kontrolowanym okresie GOPS współpracował w tym zakresie z:

- Kościołem Starokatolickim RP - w 2022 r. wydano 170 skierowań,
- Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej – w 2023 r. wydano 16 skierowań.

W 2022 r. w GOPS zawarto 3 kontrakty socjalne (zgodnie z informacją zawartą w Sprawozdaniu MRiPS-03-R za 2022 r.), a w kontrolowanym okresie – 4 kontrakty (informacja Kierownika GOPS). Podczas kontroli przeanalizowano 2 z nich. Realizowano je zgodnie z założeniami, klienci wywiązali się z zobowiązań kontraktu, jednak nadal pozostają objęci pracą socjalną i pomocą Ośrodka. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i ich rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalano daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt oraz po jego zakończeniu.

Mieszkańcy Gminy Rąbino korzystają z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego - przez 7 godzin w miesiącu w GOPS w Rąbinie w 2022 r. - 64 osoby zadeklarowały chęć skorzystania z poradnictwa psychologa, odbyły się 43 konsultacje psychologiczne. W 2023 r. do poradnictwa psychologa zapisane były 74 osoby, odbyły się 54 konsultacje psychologiczne. Poradnictwo prawne jest organizowane przez powiat 1 raz w tygodniu w Urzędzie Gminy w Rąbinie. W 2023 r. działała *Szkoła dla rodziców* dla mieszkańców Gminy. Zajęcia z psychologiem odbywały się w Pałacu w Rąbinie 1 raz w tygodniu (10 spotkań po 4 godziny). W 2022 roku prowadzony był program terapeutyczny dla osób doznających przemocy w rodzinie, w ramach którego została utworzona grupa wsparcia - zgłosiło się 7 osób, 4 osoby uczestniczyły w spotkaniach. Odbyło się 11 spotkań (7 spotkań po 4 h i 4 spotkania po 3 h).

Mieszkańcy Gminy Rąbino mają możliwość z korzystania z porad terapeuty ds. uzależnień. Spotkania odbywają się w GOPS w Rąbinie 2 razy w tygodniu po 2 godziny

WZPS-3.431.7.17.2023.ML

wg ustalonego harmonogramu. W roku 2022 Odbyły się 22 spotkania z terapeutą ds. uzależnień, podczas których udzielono 61 konsultacji. W ich ramach prowadzone były rozmowy motywująco-edukacyjne dla osób uzależnionych oraz odbyły się zajęcia dla osób współuzależnionych.

W roku 2023 był realizowany opracowany przez pracowników socjalnych projekt socjalny **„Senior – świadomy, zdrowy i potrzebny”**. Działania w projekcie zostały zaplanowane w oparciu o przeprowadzoną przez pracowników socjalnych analizę środowiska lokalnego oraz konsultacje z seniorami Gminy Rąbino, klientami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie. Głównym celem projektu „Senior – świadomy, zdrowy i potrzebny” była aktywizacja społeczna seniorów czyli podjęcie odpowiednich działań w celu poprawy funkcjonowania osób starszych w środowisku, w społeczeństwie, zwiększenie ich świadomości, poczucia bezpieczeństwa i integracji społecznej. W ramach projektu seniorzy spotkali się z policją, terapeutą ds. uzależnień, ratownikami medycznymi oraz strażakami z OSP.

Pracownicy socjalni udostępniają oferty pracy PUP w Świdwinie podczas wywiadów środowiskowych lub podczas dodatkowych wizyt w środowisku, jak również w siedzibie GOPS, w czasie wizyt klientów. Pracownik GOPS w Rąbinie ma wgląd do rejestru osób bezrobotnych. Pracownicy socjalni współpracują z PUP w Świdwinie oraz UG w Rąbinie w zakresie typowania osób do wykonywania prac społecznie użytecznych. Ogłoszenia o szkoleniach są wywieszane na tablicy ogłoszeń GOPS.

Osobom opuszczającym zakłady karne udzielano, w zależności od zidentyfikowanych potrzeb, pomocy finansowej (świadczenia pieniężne na zakup żywności, zasiłki okresowe, celowe), w razie potrzeby - schronienie, świadczone pracę socjalną w formie rozmów wspierających, poradnictwa psychologicznego, terapeuty uzależnień i oferowano inne formy pomocy.

W aktach kontroli znajdują się informacje Kierownika GOPS w Rąbinie na temat organizacji posiłków, pracy socjalnej oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

Akta kontroli str. 67-217

PODSUMOWANIE KONTROLI

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Kierownikiem ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu:

- Ośrodek w dniach kontroli spełniał warunek art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tysięcy mieszkańców. Nie spełniono jednak warunku, określonego w art. 110 ust. 12 ustawy - *Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.*

WZPS-3.431.7.17.2023.ML

- Zgodnie z art. 16 b ust 1 ustawy o pomocy społecznej gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych. W kontrolowanym okresie, tj. od stycznia 2022 r. nie wdrożono nowej strategii po zakończeniu poprzedniej, obowiązującej w latach 2017-2021. Obecnie nowa treść dokumentu jest w opracowaniu.
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych, a przed 1 listopada 2023 r. mieszkaniach chronionych, należy do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej). Na terenie Gminy Rąbino nie utworzono i nie zapewniono miejsc w takich mieszkaniach. Omawiane zadanie w okresie kontrolowanym, a także do czasu sporządzenia niniejszego protokołu, nie było zatem przez Gminę realizowane. Każdy organ administracji jest zobowiązany do wykonywania zadań, jakie spoczywają na nim z mocy ustawy.

Stwierdzone uchybienie w zakresie utworzenia mieszkań chronionych (a następnie - treningowych lub wspomaganych) wynikały z braku na terenie gminy stosownych lokali. Brak wdrożonej w Gminie strategii rozwiązywania problemów społecznych wynikał z faktu, iż Rozstrzygnięciem nadzorczym Nr P-1.4131.312.2023.KD Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 7 września 2023 r. stwierdzono nieważność przygotowanej przez Radę Gminy uchwały - ze względu na braki merytoryczne nie została pozytywnie zaopiniowana, a akt został przekazany do ponownego opracowania. Do dnia sporządzenia niniejszego protokołu nie zakończyły się jeszcze prace w tym zakresie. Brak trzeciego pracownika socjalnego wynika z faktu, iż nie ma na lokalnym rynku pracy osób z niezbędnymi kwalifikacjami, zainteresowanych podjęciem pracy. Brak trzeciego pracownika socjalnego nie zaburza prawidłowej pracy jednostki – w Gminie mieszka niespełna 4 tysiące mieszkańców, więc dwóch pracowników zabezpiecza potrzeby klientów Ośrodka. Nie spełniono jednak formalnego wymogu art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej, tj. zatrudnienia w Gminie nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zaleceń zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 3 grudnia 2018 r. (Znak: K-ZPS-3.431.1.7.2018.ML). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie:

1. Prawidłowo ustalano odpłatność klientów za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Ustalono prawidłowy odsetek odpłatności za zrealizowane w kontrolowanym okresie specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zwrócono nadpłacone przez klientów kwoty.

Zalecenia zostały zatem zrealizowane.

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

WZPS-3.431.7.17.2023.ML

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 26 sierpnia 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie pod pozycją nr 1/2023.

Rąbino, dnia 9.09.2024 r.

Dorota Socik
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rąbinie

Kontrolujący:
Małgorzata Lewińska
główny specjalista

Marta Karbowskiak
inspektor wojewódzki

Oświadczam, że w dniu 4.09.2024 r. zostałam zapoznana z treścią protokołu oraz otrzymałam jeden jego egzemplarz.

Dorota Socik
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rąbinie